

แนวทางในการควบคุมกรรมการเพื่อพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์

จากที่ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของธนาคารพาณิชย์ การศึกษา และบทกฎหมายที่ใช้ควบคุมกรรมการของธนาคารพาณิชย์ตลอดจนการเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฮ่องกง และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของท่านผู้รู้แล้วนั้น ในบทนี้ก็จะเป็นการนำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อพิจารณาว่ากฎหมายที่บัญญัติไว้มันดีแล้วหรือไม่ หรือควรจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อหาแนวทางในการควบคุมกรรมการเพื่อพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ต่อไป

ก่อนอื่นต้องเข้าใจก่อนว่าทำไมต้องพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ สาเหตุที่ต้องพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ก็เพราะว่าระบบธนาคารพาณิชย์เป็นระบบที่สำคัญที่จะเป็นฐานทางด้านการเงินให้กับการอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้าขายในด้านนำเข้าหรือส่งออก ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนอะไรก็ตาม ดังนั้นจึงควรที่จะต้องพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ให้เติบโตก้าวหน้าเพื่อที่จะได้เป็นฐานอย่างมั่นคงในทางเศรษฐกิจต่อไป ซึ่งระบบธนาคารพาณิชย์จะเติบโตก้าวหน้าไปในทางที่ดีก็ต้องมีองค์ประกอบที่ต่อด้วย องค์ประกอบหนึ่งก็คือตัวธนาคารพาณิชย์ที่มั่นคงนั่นเอง กรรมการซึ่งเป็นผู้บริหารธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ธนาคารพาณิชย์นั้นเกิดความมั่นคงหรือไม่เพียงใด ซึ่งต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์ถึงการบัญญัติกฎหมายในการควบคุมกรรมการธนาคารพาณิชย์

1. การควบคุมสัญชาติของกรรมการ การที่กฎหมายกำหนดให้กรรมการต้องเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดในขณะที่กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศฮ่องกงมิได้กำหนดไว้เช่นนี้ ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดไว้เช่นนี้ก็ชอไปด้วยเหตุผลซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของท่านผู้รู้ด้วย เพราะธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งเงินที่สำคัญของประเทศ ถ้าเปิดโอกาสให้คนต่างชาติเป็นกรรมการได้เต็มที่ คนต่างชาติซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเงินสูงกว่าก็จะเข้ามาลงทุนและควบคุมดูแลกิจการธนาคารพาณิชย์ของไทยและหากไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยทางการเงินที่รัฐได้กำหนดไว้ ก็จะเป็นเหตุทำให้รัฐไม่สามารถควบคุมนโยบายการเงินการคลังของประเทศได้อย่างเต็มที่ เพราะถ้าทำอะไรรุนแรงหรือมากเกินไปก็อาจจะกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประเทศที่คนต่างชาติเป็นกรรมการได้ ซึ่งการที่รัฐไม่สามารถกำหนดนโยบายและควบคุมการเงินการคลังของประเทศได้นี้ก็จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ต่อไป ประกอบกับแนวความคิดเรื่องชาตินิยมที่เกรงกลัวว่าคนต่างชาติจะเข้ามาควบคุมเศรษฐกิจ

ของประเทศเพราะคนต่างชาติสามารถที่จะนำเงินนั้นไปสนับสนุนการลงทุนแก่ใครก็ได้ ซึ่งหากเอาไปสนับสนุนให้แก่ฝ่ายเดียวกัน ก็จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศต้องตกอยู่ในอุ้มมือของคนต่างชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากตามที่ได้กล่าวแล้วว่าธนาคารพาณิชย์ เป็นฐานการเงินที่สำคัญของประเทศ

นอกจากนี้การที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่นนี้ก็จะได้รับแนวความคิดมาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยวิธีจัดการบริษัทจำกัด เรื่องการประชุมมาตรา 1194 โดยบัญญัติไว้ให้ลงมติพิเศษสำหรับการประชุมครั้งแรกต้องมีเสียงข้างมาก ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ส่วนของจำนวนเสียงทั้งหมด ซึ่งการดำเนินงานของกิจการธนาคารพาณิชย์ก็ต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน - บริษัทมาใช้ด้วย ดังนั้นถ้าให้คนต่างชาติเป็นกรรมการได้เพียง 1 ใน 4 ส่วน ก็จะมีจำนวนเสียงไม่มากพอในการลงมติพิเศษ

อนึ่ง การที่บัญญัติกฎหมายเปิดช่องให้คนต่างชาติสามารถเป็นกรรมการได้ 1 ใน 4 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดก็ช่วยด้วยเหตุผลเพราะว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ยังต้องการรับเอาเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ ๆ ที่ประเทศที่เจริญแล้ว เขามีนำมาพัฒนาประเทศ ประกอบกับประเทศไทยมิได้ทำธุรกิจอยู่แต่ภายในประเทศ ยังต้องมีการติดต่อทำการค้ากับต่างประเทศอีกด้วย

สำหรับจำนวนกรรมการซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดไว้ว่าจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คนแต่ไม่เกิน 25 คน ผู้เขียนเห็นว่าในเรื่องนี้กฎหมายของไทยยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้ เพราะเป็นธรรมดาอยู่เองที่ในระหว่างผู้ถือหุ้น ย่อมที่จะกำหนดจำนวนกรรมการไว้ในสัดส่วนจำนวนที่พอเหมาะเพื่อเป็นผู้แทนในการรักษาประโยชน์ของซึ่งกันและกัน

2. การควบคุมการให้สินเชื่อแก่กรรมการ ผู้เขียนเห็นว่าข้อกำหนดควบคุมในแง่ประเภทสินเชื่อนั้นน่าจะเพียงพอแล้วหากมิได้มีการคิดค้นสินเชื่อประเภทใหม่ ๆ ขึ้นมาอีก ส่วนการควบคุมการให้สินเชื่อแก่กรรมการ ตลอดจนถึงคู่สมรสของกรรมการ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ และห้างหุ้นส่วน - บริษัทที่กรรมการ, คู่สมรสของกรรมการ, บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการถือหุ้นด้วยนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขในบางประการเพื่อการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือเมื่อพิจารณาในแง่ควบคุมการให้สินเชื่อแก่กรรมการ คู่สมรสของกรรมการ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ ในลักษณะห้ามให้สินเชื่อโดยเด็ดขาด ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันนั้นก็ควรจะช่วยด้วยเหตุผลแล้ว เพราะหากเปิดโอกาสให้มีการให้สินเชื่อได้แล้ว ก็จะเป็นช่องทางที่ทำให้มีการให้สินเชื่อในลักษณะที่จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลเหล่านั้นได้ต่อไป เช่นอาจจะมีการให้สินเชื่อโดยไม่มีหลักประกันหรือหลักประกันไม่คุ้มกับหนี้ โดยอาจจะประเมินราคาหลักประกันสูงกว่าความเป็นจริงก็ได้

แต่เนื่องจากปัจจุบันนี้กรรมการของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปแล้วจะมี 2 ประเภท คือ ประเภทหนึ่งเป็นกรรมการบริหาร ซึ่งมีให้หนึ่งประจำอยู่ที่ธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นเพียงผู้ที่กำหนดนโยบายตลอดจนให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ แก่ธนาคาร อีกประเภทหนึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการ ซึ่งอาจจะมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการทั่วไป, กรรมการรองผู้จัดการทั่วไป ของธนาคารพาณิชย์นั้น กรรมการประเภทนี้เป็นทั้งผู้ร่วมกำหนดนโยบายของธนาคาร และเป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานของธนาคารด้วย กล่าวคือเป็นผู้ประสานงานระหว่างกรรมการผู้กำหนดนโยบายกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของธนาคารเพื่อควบคุมการดำเนินงานของธนาคารให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้แล้ว กรรมการประเภทที่ 2 นี้ส่วนใหญ่จะเป็นลูกจ้างประจำของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย ซึ่งปัจจุบันนี้มีนโยบายที่ต้องการในกรรมการประเภทนี้เป็นผู้บริหารมืออาชีพอย่างแท้จริง คือเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ตลอดจนใช้ความสามารถและใช้เวลาแก่การทำงานอย่างเต็มที่ ไม่ใช่มานั่งทำงานวันละ 1 - 2 ชั่วโมง ดังนั้นกรรมการประเภทนี้ซึ่งเป็นพนักงานและมีฐานะเป็นลูกจ้างประจำของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วยคนหนึ่ง ก็ควรจะได้รับสวัสดิการเหมือนอย่างเช่นที่พนักงานคนอื่น ๆ ได้รับ มิใช่พอมีตำแหน่งเป็นกรรมการแล้วก็ทำให้สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการของเขาหมดไปด้วย ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดให้กรรมการประเภทนี้ได้รับสินเชื่อบริการเนื่องจากเป็นสวัสดิการที่ธนาคารพาณิชย์นั้นได้กำหนดไว้ให้แก่พนักงานทั่วไปซึ่งเป็นลูกจ้างประจำของธนาคารด้วย เช่น ให้มีสิทธิในการกู้เงินเพื่อซื้อบ้านในระยะยาว โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าปกติ, ให้มีสิทธิในการกู้เงินซื้อรถยนต์ โดยการพิจารณาให้สินเชื่อนี้ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสวัสดิการของธนาคารอย่างเคร่งครัด เพื่อกรรมการประเภทนี้จะได้ไม่ออกไปหารายได้พิเศษและเป็นกำลังใจในการทำงานให้แก่เขาเหล่านั้น อีกทั้งเป็นการสร้างมูลเหตุจูงใจให้บุคคลซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถสนใจที่จะมาทำงานกับธนาคารพาณิชย์นั้น ๆ เพื่อใช้ความสามารถของเขามาทำให้ธนาคารดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งความเห็นในเรื่องนี้ของผู้เขียนก็ตรงกับความเห็นของท่านผู้รู้ฝ่ายที่ 2

อนึ่ง การที่กฎหมายได้บัญญัติควบคุมห้ามการให้สินเชื่อกับบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรจะมีการแก้ไขเพื่อการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ในส่วนนี้ เพราะการที่บัญญัติกฎหมายไว้เช่นนี้ เป็นช่องทางให้บุตรที่บรรลุนิติภาวะของกรรมการสามารถที่จะขอรับสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์นั้นได้ ซึ่งก็อาจจะเป็นเหตุทำให้เกิดความเสียหายแก่ธนาคารในภายหลังได้ เพราะบิดาหรือมารดาของบุตรที่บรรลุนิติภาวะซึ่งเป็นกรรมการอาจใช้อำนาจของตนช่วยเหลือบุตรให้ได้รับสินเชื่อบริการโดยไม่ถูกต้อง เช่นอาจมีการอนุมัติสินเชื่อบริการโดยมีเพียงบุคคลค้าประภัง หรือมีหลักทรัพย์เป็นประกันแต่ไม่เพียงพอต่อหนี้ เป็นต้น ดังนั้นจึงน่าจะแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้จาก "บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ" เป็น "บุตรของกรรมการ" ซึ่งจะทำให้มีความหมายถึงบุตรของกรรมการทั้งที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและบรรลุนิติภาวะแล้ว

สำหรับกรณีที่ถูกกฎหมายของประเทศฮ่องกงบัญญัติให้สินเชื่อกู้ที่ไม่มีหลักประกันแก่ญาติของ กรรมการ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 1 ของเงินทุนที่ชำระแล้ว หรือเงินทุนของธนาคาร หรือ เกินกว่า 250,000.- เหรียญ แล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่ากันนั้น ผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายของไทย ก็น่าที่จะเพิ่มบทบัญญัติในส่วนนี้ไว้ด้วยเช่นกัน เพื่อการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ ดังจะเห็นได้จาก กรณีศึกษาของธนาคารเอเชียทริสท์ จำกัด ที่จอห์นนี่ มา ได้เอาเงินของธนาคาร ไปสนับสนุนใน กิจการต่าง ๆ โดยมีเครือข่ายของภริยาถือหุ้นอยู่ในจำนวนที่สูง แต่ทั้งนี้การให้สินเชื่อนั้นควรจะ กำหนดว่าต้องมีหลักประกัน เพราะผู้เขียนเห็นว่าแม้ว่าจะร่วมกันทุจริตโดยนำหลักประกันที่ไม่คุ้มกับ ยอดหนี้มาเป็นประกันก็ยังดีกว่า ไม่มีหลักประกันอะไรเลยซึ่งจะช่วยทำให้ธนาคารได้รับความเสียหาย น้อยลงบ้าง นอกจากนี้ควรกำหนดควบคุมถึงญาติของคู่สมรสของกรรมการด้วย เพื่อป้องกันในกรณีที่ อาจจะมีเกิดขึ้นดังเช่นกรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้นด้วย

ส่วนที่กฎหมายของไทยบัญญัติควบคุมห้ามให้สินเชื่อกับบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ ห้างร้านใด ๆ ที่กรรมการ คู่สมรสของกรรมการ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ ถูถือหุ้น รวมกันเกินร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างร้านนั้น ก็น่าจะชอบด้วยเหตุผล ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายความเสียหายในกรณีเกิดความเสียหายขึ้นแก่บุคคลนั้น ๆ จะได้ไม่กระทบต่อฐานะของธนาคารมากเกินไป เพราะ นำที่พอจะสังเกตเห็นได้ว่าเป็นกรณีที่มีกรรมการของธนาคาร คู่สมรสหรือบุตรของกรรมการของธนาคาร ถูถือหุ้นอยู่ในบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างร้านใด หลักประกันในการให้สินเชื่อนั้นมักจะ ไม่คุ้มกับยอดหนี้โดยอาจมีการประเมินราคาหลักประกันนั้นสูงกว่าความเป็นจริง

ตามที่บัญญัติกฎหมายควบคุมไม่ให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อกับกรรมการ หรือประกันหุ้น ใด ๆ ของกรรมการนั้น การบัญญัติกฎหมายเช่นนี้มีได้ควบคุมถึงการที่กรรมการของธนาคารจะไป เป็นผู้ค้าประกันให้แก่เพื่อนฝูงหรือบุคคลใด ๆ ที่มาขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์นั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เพื่อการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ควรจะบัญญัติควบคุมในส่วนนี้เพิ่มเติมด้วย เพราะการที่กรรมการ ของธนาคาร เข้าเป็นผู้ค้าประกันให้แก่สินเชื่อบริษัทใด ความที่เชื่อถือในตัวกรรมการทำให้สินเชื่อนั้นก็จะมีเพียงบุคคลค้าประกันเท่านั้น ซึ่งในกรณีที่สินเชื่อนั้นกลายเป็นหนี้เสียก็จะเกิดความ เกรงใจที่จะทวงหนี้จากกรรมการอีกด้วย ในที่สุดหนี้นั้นก็กลายเป็นหนี้สูญซึ่งผู้ที่รับภาระการสูญเสีย ก็คือตัวธนาคารพาณิชย์นั่นเอง

3. การควบคุมมิให้ธนาคารจ่าย เงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กรรมการ เพื่อเป็นค่านายหน้า หรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ นอกจากบำเหน็จ เงินเดือน เงินรางวัล และเงินเพิ่มอย่างอื่นบรรดาที่พึงจ่ายตามปกตินั้น

คำว่า "ค่านายหน้า" นั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องนายหน้า มาตรา 854 บัญญัติไว้ได้ความว่า คือเงินซึ่งบุคคลใดตกลงจะให้แก่นายหน้า เพื่อการที่นายหน้าได้ชี้ช่องให้บุคคลนั้น ได้เข้าทำสัญญา จัดการให้ได้ทำสัญญากัน ซึ่งบุคคลนั้นจะจ่ายค่านายหน้าแก่นายหน้าก็ต่อเมื่อสัญญานั้น ได้ทำกันสำเร็จแล้ว

การที่บัญญัติกฎหมายควบคุมมิให้ธนาคารจ่าย เงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กรรมการเพื่อเป็น ค่านายหน้าสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์นั้น ผู้เขียนเห็นว่าการบัญญัติกฎหมายไว้เช่นนี้ก็ น่าที่จะชอบด้วยเหตุผลแล้ว เพราะโดยหลักการของ ธนาคารพาณิชย์ได้ก็มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการที่จะต้องปฏิบัติงาน เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นั้นสามารถ ดำเนินธุรกิจไปได้ด้วยดีอยู่แล้ว โดยกรรมการจะได้รับผลตอบแทนจากธนาคารในอัตราที่สูงซึ่งอาจจะ ออกมาในรูปของเงินเดือน, เบี้ยประชุม ดังนั้นการที่กรรมการได้ชี้ช่องให้บุคคลใด ได้เข้าทำสัญญา จัดการให้ ได้ทำสัญญากับธนาคาร จึงถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของธนาคารที่จะต้องปฏิบัติงาน ให้แก่ธนาคารอยู่แล้ว แต่ในปัจจุบันปรากฏว่า ได้มีการพยายาม เลี่ยงกฎหมายในส่วนนี้กันอยู่เหมือนกัน เช่น ในกรณีที่ธนาคารมีความต้องการซื้อที่ดินเพื่อขยายสาขา กรรมการเป็นผู้ที่ร่วมกำหนดนโยบาย ของธนาคารย่อมที่จะทราบเรื่องนี้ดีอยู่แล้ว จึงได้ติดต่อหาซื้อที่ดิน ให้แก่ธนาคาร โดยหวังที่จะ ได้รับ ค่านายหน้า โดยการเลี่ยงกฎหมายจึงให้ญาติเป็นผู้รับค่านายหน้าแทน เป็นต้น ดังนั้นการควบคุม กรรมการในส่วนนี้จึงขึ้นอยู่กับความสุจริตใจของกรรมการเป็นที่ตั้ง

สำหรับคำว่า "ค่าตอบแทน" นั้น เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ค่านายหน้าก็น่าที่จะถือได้ว่าเป็นค่าตอบแทน ได้อย่างหนึ่งเหมือนกัน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าโดยหลักของ "ค่าตอบแทน" ก็น่าจะเหมือนกับ "ค่านายหน้า" กล่าวคือกรรมการมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการที่จะต้องปฏิบัติงาน ให้ธนาคารอยู่แล้ว โดยกรรมการจะได้รับผลตอบแทนหรือค่าตอบแทนในรูปของเงินเดือน, เบี้ยประชุม

แต่เนื่องจากปัจจุบันแนวโน้มการบริหารงานทางด้านธนาคารพาณิชย์ เริ่มเปลี่ยนไปแล้ว ธนาคารมีนโยบายที่จะว่าจ้างคณะบุคคลซึ่งอาจจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติก็ตามที่มีความสามารถ เข้ามาช่วยบริหารงานแทน โดยนอกจากให้ค่าจ้างเป็นรายเดือนแก่คณะบุคคลนั้นแล้ว คณะบุคคลนี้ยัง ขอรับค่าตอบแทนจากส่วนแบ่งของกำไรเป็นรายปีอีกด้วย ซึ่งจากการที่บัญญัติกฎหมายห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์จ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการ ตลอดจนถึงพนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย ทำให้ธนาคารติดขัด ไม่สามารถที่จะดำเนินการตามนโยบายได้

ดังนั้น เพื่อเป็นการยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะทำให้การพัฒนาระบบ ธนาคารพาณิชย์ เป็นไปได้ โดยให้คณะบุคคลที่มีความสามารถมาช่วยบริหารงานธนาคาร ผู้เขียนเห็นว่า

ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติการควบคุมกรรมการในเรื่องนี้โดยบัญญัติเพิ่มเติมเป็นข้อยกเว้นว่า ธนาคารสามารถที่จะกระทำได้หากได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งการบัญญัติเพิ่มเติมเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้รัฐสามารถควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์ได้ เพราะหากรัฐไม่เห็นด้วยรัฐก็ยังมีอำนาจที่จะไม่ให้ความเห็นชอบได้อยู่ ซึ่งความเห็นของท่านผู้รื้อฝ่ายที่ 2 ก็ตรงกับความเห็นของผู้เขียนดังกล่าว

อนึ่ง ตามบทบัญญัติของกฎหมายนั้นเป็นการห้ามธนาคารพาณิชย์จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กรรมการเพื่อเป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทน แต่มิได้ควบคุมถึงการที่กรรมการจะเรียก รับ ยอมรับของขวัญ ค่านายหน้า ค่าตอบแทนใด ๆ จากบุคคลอื่น ผู้เขียนเห็นว่าเพื่อเป็นการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ควรบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในส่วนนี้ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้กรรมการให้ความร่วมมือกับลูกค้าในทางที่ไม่ชอบมาพากลเนื่องจากหวังผลประโยชน์ตอบแทน โดยอาจทำให้การพิจารณาสินเชื่อไม่ตรงต่อความเป็นจริง หรืออาจจะช่วยปกปิดในสิ่งที่ไม่ดีซึ่งหากมีการเปิดเผยจะทำให้ลูกค้าหรือบุคคลซึ่งให้ประโยชน์นั้นไม่ได้รับสินเชื่อก็ได้ ซึ่งความคิดเห็นของผู้เขียนนี้ก็ตรงกับที่กฎหมายของประเทศฮ่องกงได้บัญญัติไว้

4. การควบคุมมิให้ธนาคารขายหรือให้ของหาริมทรัพย์ใด ๆ หรือสิ่งหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดแก่กรรมการหรือชื่อทรัพย์สินจากกรรมการ ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรรมการตามมาตรา 12 ทวิ ด้วย เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่บัญญัติกฎหมายไว้เช่นนี้ก็น่าที่จะชอบด้วยเหตุผลซึ่งก็ตรงกับความเห็นของท่านผู้รื้อฝ่ายที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเรื่องของความขัดแย้งในผลประโยชน์ซึ่งเห็นได้ชัดอยู่แล้ว จึงควรแยกตัวกรรมการมิให้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้ แต่หากกรรมการและธนาคารมีความประสงค์ที่จะขายหรือชื่อทรัพย์สินนั้นอย่างแน่นอนแล้ว กฎหมายก็ได้เปิดช่องให้ดำเนินการได้โดยขอความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งแม้ว่าการที่ต้องขอความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความยุ่งยากในการที่จะซื้อหรือขายทรัพย์สินเพราะจะต้องมีเหตุผล มีอ้างอิง ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร และทำให้เกิดความล่าช้า แต่ก็เพื่อเป็นการควบคุมให้เกิดความถูกต้องนั่นเอง

พิจารณาในแง่ของการห้ามธนาคารขายหรือให้ของหาริมทรัพย์ใด ๆ หรือสิ่งหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดแก่กรรมการนั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้กรรมการใช้อิทธิพลของตนในการอนุมัติให้มีการขายทรัพย์สินของธนาคารให้แก่กรรมการในราคาที่ต่ำกว่าความเป็นจริง เพราะหากไม่มีการควบคุมก็จะเป็นช่องทางให้กรรมการแสวงหาประโยชน์ได้ เช่นในกรณีที่ธนาคารได้ประเมินซื้อที่ดินแปลงหนึ่งของลูกค้ามาจากการขายทอดตลาด

ในราคา 2 ล้านบาท ซึ่งตามกฎหมายธนาคารพาณิชย์บัญญัติว่าธนาคารจะเก็บเอาไว้ไม่ได้ต้องจำหน่ายภายใน 5 ปี ปรากฏว่ามีกรรมการผู้หนึ่งต้องการที่จะซื้อที่ดินแปลงดังกล่าว จึงติดต่อขอซื้อในราคา 1.8 ล้านบาท ด้วยความเกรงใจกันธนาคารนั้นก็จำต้องขายให้ในราคา 1.8 ล้านบาท ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้กรรมการได้รับประโยชน์เพราะซื้อที่ดินได้ในราคาที่ถูกลง แต่กลับทำให้ธนาคารต้องเสียประโยชน์ เพราะแทนที่ธนาคารจะเอาที่ดินดังกล่าวไปขายให้บุคคลอื่นในราคาเท่าที่ซื้อมาหรือสูงกว่าซึ่งจะทำให้ธนาคารได้กำไรเป็นรายได้ของธนาคารอย่างหนึ่งต่อไป ธนาคารกลับต้องขาดทุน หรือในกรณีที่ธนาคารต้องการที่จะซื้อรถยนต์ที่ใช้ประจำสำนักงานของธนาคารนั้นใหม่ จึงมีนโยบายที่จะขายรถยนต์ที่ใช้อยู่ ปรากฏว่ากรรมการต้องการที่จะได้รถยนต์คันนี้ จึงติดต่อขอซื้อในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ซึ่งโดยปกติอาจจะขายได้ในราคา 250,000.-บาท ด้วยความเกรงใจกันธนาคารก็จำต้องยอมขายให้ไปในราคา 150,000.-บาท หรือธนาคารอาจจะเห็นคุณค่าความดีของกรรมการคนนั้นก็เลยขยกรถยนต์คันนี้ให้แก่กรรมการโดยไม่คิดมูลค่า จะเห็นได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นผลเสียแก่ธนาคาร ดังนั้นจึงชอบด้วยเหตุผลที่บัญญัติกฎหมายควบคุมไว้ โดยกฎหมายก็ได้เปิดช่องให้ธนาคารขายหรือให้สังหาริมทรัพย์แก่กรรมการได้บ้างภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องมีมูลค่ารวมกันไม่สูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ซึ่งตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้คือจำนวน 50,000.-บาท⁴²

อนึ่ง ปัจจุบันได้มีการพยายามเลี่ยงกฎหมายในส่วนนี้ โดยใช้ชื่อคนอื่นเป็นผู้ซื้อทรัพย์สินจากธนาคารและในภายหลังจึงโอนเป็นชื่อกรรมการ หรือ ไม่ก็โดยการตั้งบริษัทขึ้นมาใหม่ โดยมีกรรมการและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของธนาคารเป็นผู้ถือหุ้นเพื่อคอยรับซื้อทรัพย์สินจากธนาคารในราคาที่ต่ำ แล้วจึงเอาไปขายต่อในราคาที่สูง ผู้เขียนเห็นว่าการเลี่ยงกฎหมายในส่วนนี้เกิดขึ้นก็เนื่องจากช่องโหว่ของกฎหมาย ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์จึงควรบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมโดยควรกำหนดโทษแก่บุคคลที่ร่วมกระทำการเช่นนี้ เพื่อให้เกิดความกลัวในการที่จะกระทำ

สำหรับการนิจางนาในแง่ของการห้ามธนาคารซื้อทรัพย์สินจากกรรมการ ก็เพื่อป้องกันมิให้กรรมการตัดวงผลประโยชน์จากธนาคาร มีการถ่ายเทเงินจากธนาคารไปยังกรรมการ เช่น ในกรณีที่ธนาคารต้องการซื้อที่ดินเพื่อขยายสาขา ปรากฏว่ากรรมการมีที่ดินในบริเวณนั้นพอดี กรรมการจึงแนะนำให้ธนาคารซื้อที่ดินของตนโดยกำหนดราคาที่สูงกว่าท้องตลาดเป็นอย่างมาก เช่น

⁴²"ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการขายหรือให้สังหาริมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์แก่กรรมการ", ราชกิจจานุเบกษา 103 (10 เมษายน 2529), หน้า 25.

ที่ดินในบริเวณใกล้เคียงขายราคาตารางวาละ 60,000.-บาท แต่กรรมการตั้งราคาขายในราคา ตารางวาละ 100,000.-บาท แทนที่ธนาคารจะซื้อที่ดินในบริเวณใกล้เคียงกันซึ่งราคาก็ถูกกว่า และใช้เป็นสถานที่ตั้งสาขาได้เช่นกัน กรรมการอาจใช้อิทธิทธิของตนวิ่งเต้นให้มีการซื้อที่ดินแปลงที่ ตนเสนอขายก็ได้ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ก็เป็นผลเสียแก่ธนาคาร เนื่องจากต้องเสียเงินเพิ่มมากขึ้น โดยไม่จำเป็น ดังนั้นการที่บัญญัติกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้จึงน่าจะชอบด้วยเหตุผล

5. การควบคุมคุณสมบัติของกรรมการ โดยกำหนดคุณสมบัติของกรรมการไว้ 8 ประการ ซึ่งเมื่อเทียบกับกฎหมายของประเทศฮ่องกงแล้ว กฎหมายของไทยได้บัญญัติไว้มากกว่า ผู้เขียน เห็นว่าก็น่าที่จะชอบแล้ว เพราะกรรมการ เป็นผู้ที่กำหนดนโยบายตลอดจนติดตามดูผลการดำเนินงาน ของธนาคาร จึงควรกระทำหน้าที่ของตนด้วยความยุติธรรม เป็นบุคคลซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริต ทุ่ม เทเวลาในการทำงานให้แก่ธนาคาร เพื่อความเจริญก้าวหน้าของธนาคาร

สำหรับแนวความคิดเห็นของท่านผู้ฝ่ายที่ 3 ที่เห็นว่าควรเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติ ของบุคคลที่จะเป็นกรรมการ เช่นเดียวกับที่มีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522 มาตรา 22 (9) ซึ่งบัญญัติไว้ความว่า "ห้ามมิให้บริษัทเงินทุนตั้งหรือยอม ให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงาน หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษาของบริษัทเงินทุน

(9) เป็นบุคคลซึ่งมิได้มีคุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานหรือคุณสมบัติอื่น ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี"

และเห็นว่าควรบัญญัติด้วยว่าธนาคารพาณิชย์ใดจะแต่งตั้งผู้ใดเป็นกรรมการต้องได้รับความ เห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย เช่นเดียวกับที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522 มาตรา 22 วรรค 2 ซึ่ง บัญญัติไว้ความว่า "บริษัทเงินทุนจะแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการหรือพนักงาน หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการ จัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัทเงินทุน หรือทำสัญญาให้บุคคลอื่นมีอำนาจเด็ดขาดในการบริหารงาน ของบริษัทเงินทุนได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย"

ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดคุณวุฒิไว้ในคุณสมบัติของกรรมการ ธนาคารพาณิชย์ อีกทั้งยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ ในการแต่งตั้งกรรมการ เพราะเหตุว่าบุคคลที่จะมาทำงานธนาคารส่วนใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ พอสมควร และในระบบธนาคารพาณิชย์กรรมการไม่ได้ตั้งได้ง่ายนัก บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ เป็นกรรมการนั้นมักจะต้องเป็นคนเก่งคนดีที่สุดเท่าที่ธนาคารจะหาได้ อีกทั้งคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้

รับคัดเลือกเข้ามาเป็นกรรมการจะต้องอยู่ในระดับที่สูง นอกจากนี้ถ้าจะดูกันให้ถี่ถ้วนธนาคารพาณิชย์ค่อนข้างจะมีระบบที่ตึดยอยู่แล้ว จำนวนธนาคารพาณิชย์เองก็ไม่ได้มากซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังก็ดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้เขียนเห็นว่าแทนที่จะเพิ่มบทบัญญัติทั้ง 2 เรื่องควรหันมาควบคุมการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์อย่างเคร่งครัดจะดีกว่า

6. การควบคุมไม่ให้กรรมการเป็นผู้สอบบัญชี การที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ก็คงจะได้รับความคิดมาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนที่ว่าด้วยการสอบบัญชี มาตรา 1208 ซึ่งบัญญัติไว้ความว่า "ผู้สอบบัญชานั้น จะเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทก็ได้ แต่บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่บริษัททำโดยสถานอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดนอกจากเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทเท่านั้นแล้ว ท่านว่าจะเลือกเอามาเป็นตำแหน่งผู้สอบบัญชีหาได้ไม่ กรรมการก็ดี หรือผู้ซึ่งเป็นตัวแทนหรือเป็นลูกจ้างของบริษัทก็ดี เวลาอยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ ก็จะไม่เลือกเอามาเป็นตำแหน่งผู้สอบบัญชีของบริษัทหาได้ไม่"

นอกจากนี้ผู้เขียนเห็นว่า ถ้าให้กรรมการเป็นผู้สอบบัญชีได้เอง หลักฐานอะไรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธนาคารกรรมการก็มีอำนาจในการที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ อีกทั้งการที่กรรมการและผู้สอบบัญชีเป็นคนคนเดียวกันก็จะทำให้ไม่มีอะไรคานกัน ซึ่งจะทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของคนทั่วไป เพราะจะสอบบัญชีเข้ากับตัวเองและบิดบังฐานะที่แท้จริงของธนาคาร ซึ่งเมื่อประชาชนได้ดูรายงานการตรวจสอบบัญชีแล้วทำให้หลงเชื่อว่าธนาคารยังมั่นคงอยู่ ทั้ง ๆ ที่ความจริงข้างในนั้นเป็นโพรงแล้ว การสอบบัญชีนี้ผู้สอบบัญชีต้องมีความอิสระ มีข้อเสนอแนะหรือตำหนิอย่างไรก็รายงานผู้ถือหุ้นไปตามความเป็นจริง ดังนั้นการที่บัญญัติกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้ไว้ผู้เขียนเห็นว่าน่าที่จะชอบด้วยเหตุผลแล้วซึ่งก็ตรงกับความเห็นของท่านผู้รู้ทั้งหลายด้วย

7. การควบคุมไม่ให้กรรมการของธนาคารไปเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์อื่น ผู้เขียนเห็นด้วยว่าน่าที่จะชอบด้วยเหตุผลกับการบัญญัติควบคุมเช่นนี้ ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักการที่ว่าการค้าเงินธุรกิจธนาคารพาณิชย์เป็นเรื่องของการแข่งขันในระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกัน แต่การที่เป็นกรรมการของธนาคารพาณิชย์หนึ่งและไปเป็นกรรมการของอีกธนาคารพาณิชย์หนึ่งด้วย ทำให้รู้ทั้งความลับของธนาคารและความลับของลูกค้าของธนาคารหนึ่งซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์กับอีกธนาคารหนึ่ง การกระทำเช่นนี้ทำให้ไม่เป็นการแข่งขันอย่างเสรีและนอกจากนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาด กล่าวคือไม่ต้องการให้กลุ่มบุคคลหรือธนาคารพาณิชย์ใดเข้าไปคุมหรือผูกขาดในระบบธนาคารพาณิชย์ ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการขัดต่อหลักการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์และจะมีผลกระทบต่อประชาชนตลอดจนนโยบายทางการเงินการคลังของรัฐด้วย เพราะหากเกิดการผูกขาด ผลเสียก็จะตกอยู่กับประชาชน เช่นจะทำให้ไม่มีการแข่งขันในเรื่องอัตราดอกเบี้ย ทำให้ประชาชนผู้ฝากเงินได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำ แต่ในขณะที่เดียวกันประชาชน

ผู้กู้เงินจะต้องเสียดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่สูง เพราะธนาคารมีอำนาจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยประชาชนไม่มีสิทธิในการต่อรอง ซึ่งการที่ธนาคารกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง ก็จะทำให้ประชาชนหมดความสนใจที่จะกู้เงินเพื่อนำมาลงทุน เพราะเมื่อประกอบกิจการได้รับเงินมาก็จะต้องไปชำระเป็นค่าดอกเบี้ยเสียหมด ประกอบกับความเห็นที่ว่ากรรมการซึ่งเป็นผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ควรจะเสียสละและอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ธนาคารพาณิชย์นั้น ซึ่งก็ตรงกับความเห็นของท่านผู้รู้ทั้งหลายที่เห็นควรบัญญัติกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้

8. การควบคุมบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยในการสั่งถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้นนอกจากตำแหน่งได้ ผู้เขียนเห็นว่าที่มีการบัญญัติกฎหมายเช่นนี้ขึ้นมา ก็เนื่องจากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประสบเหตุการณ์ ดังเช่นกรณีของธนาคารเอเซียทริสต์ จำกัด กล่าวคือ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ดูแลควบคุม กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เกิดความสงบสุข ความมั่นคงของระบบการเงิน ในบางครั้งเมื่อธนาคารพาณิชย์ได้ดำเนินการไปในแนวทางที่ไม่ถูกไม่ควร ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้สั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแก้ไขหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหาย แต่ปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้แก้ไขในบางเรื่องและก็ตื้อดิ่งไม่แก้ไขหรือปฏิบัติตามในบางเรื่อง ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้แจ้งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแก้ไขหลายครั้ง แต่ก็ยังเพิกเฉย ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงจำเป็นต้องหาวิธีการให้เป็นผลได้เร็วและทันทั่วถึงเพื่อแก้ไขปัญหาหรือความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงนี้ ก็โดยมีการบัญญัติกฎหมายควบคุมธนาคารพาณิชย์และบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการที่จะแก้ไขนโยบายและแก้ไขการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าหากธนาคารพาณิชย์ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในแนวทางที่ถูกที่ควรแล้ว ก็คงจะไม่ต้องบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้ขึ้นมา กฎหมายมาตรานี้ถูกบัญญัติขึ้นมา ก็โดยเหตุเนื่องจากตัวธนาคารพาณิชย์นั่นเอง สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในแนวทางที่ถูกที่ควร กฎหมายมาตรานี้ก็มีได้ก่อให้เกิดผลกระทบแต่อย่างใด

อนึ่ง การบัญญัติกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้จะถือว่าเป็นการยกเว้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยวิธีจัดการบริษัทจำกัด เรื่องกรรมการ มาตรา 1151 ได้บัญญัติถึงวิธีการตั้งหรือถอนกรรมการไว้ความว่า "อันผู้เป็นกรรมการนั้นเฉพาะแต่ที่ประชุมใหญ่เท่านั้นอาจจะตั้งหรือถอนได้" ผู้เขียนเห็นว่าการบัญญัติกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้ไม่เป็นการยกเว้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้เนื่องจากควรจะพิจารณาลงเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายมากกว่า ซึ่งเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายนี้ก็เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับภาวะการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อเป็นการ

คุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและก่อให้เกิดเสถียรภาพในระบบธนาคารพาณิชย์อย่างแท้จริง รวมทั้งเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนรวมด้วย ซึ่งการที่รัฐแทรกแซง โดยการออกกฎหมายนี้ก็เป็นการกระทำภายหลังจากที่ได้มีการกระทำผิดแล้ว เพราะหากรัฐไม่เข้าแทรกแซงขั้นตอนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในการที่จะให้มีการประชุมใหญ่ขึ้นมีหลายขั้นตอน อันจะทำให้ล่าช้าไม่ทันต่อการแก้ไขเหตุการณ์ และหากตัวกลุ่มกรรมการนั้นเองเป็นผู้มีเสียงส่วนใหญ่ของผู้ถือหุ้น วิธีการถอดถอนกรรมการที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติไว้ก็ไม่สามารถที่จะใช้ได้เป็นผล ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นด้วยที่มีการบัญญัติกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้ขึ้นมาซึ่งก็ตรงกับความเห็นของท่านผู้รู้ฝ่ายที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย